

Reglab PROVNUM

Bakgrund

De stora samhällsutmaningarna – som energiomställningen, kompetensförsörjningen, klimatkrisen – ställer stora krav på Sveriges offentliga aktörer. Regionernas mål de närmaste åren är *omställning*, och det skapar behov av nya arbetssätt och verktyg.

I den *Nationella strategin för hållbar regional utveckling* lyfter regeringen fram ett *utmaningsdrivet arbetssätt* som ett grundkoncept i omställningsarbetet. Det innebär bland annat att en experimentell utvecklingslogik ska ha en tydlig plats jämsides med den traditionella förvaltningslogiken ("kryssningen och expeditionerna"). I det sammanhanget har regionerna testat olika nya arbetssätt som *expeditioner, missions, kraftsamlingar* – var och en på sitt håll. För att samordna resurserna efterfrågar regionerna nu ett gemensamt lärande kring experiment och nytänkande.

Reglab är sedan många år regionernas gemensamma plattform för kunskaps- och kompetensutveckling; en etablerad del av flernivåsamarbetet inom regional utveckling. I Reglabs läroprojekt möts regioner, myndigheter, forskare och andra aktörer i ett gemensamt lärande: fördjupning och verksamhetsutveckling inom områden som medlemmarna pekat ut.

Hittills har Reglab saknat en form för "smala och spetsiga" satsningar, majoritetens behov har styrts prioriteringarna. Men under det senaste året har medlemsgruppen uttryckt ett behov av ett nytt Reglab-format som är mer av försök och testlab, till skillnad från läroprojekten som handlar om ett fördjupat kollegialt lärande.

Tills vidare kallar vi formatet *Reglabs provrum*. Rätt använt kan det nya formatet bli ett strategiskt redskap som accelererar regionernas omställning – en mindre grupp går före och "provtrycker" en frågeställning, och övriga medlemmar kan ta del av resultatet. Ett gemensamt provrum ligger också väl i linje med de nya riktlinjer som tagits fram för RUA inom gruppen *Regional kontakt*, där samverkan, helhetssyn och tillit är nyckelord.

Provrum – ett nytt format

Provrummet handlar om ett tidigt utforskande av ett tema, det kan handla både om sakfrågor och arbetssätt. Det kan till exempel användas som förstudie, testballong, gemensam analys, eller för att sondera terrängen inför ett läroprojekt. Provrummet fungerar som ett testlab där resultatet sprids till samtliga Reglab-medlemmar och partner.

För att inte ta för mycket av kansliets resurser i anspråk, tar medlemmarna huvudansvaret för arbetsinsatsen, gärna i flernivå- och tvärssektoriella konstellationer.

Syfte

- Att stödja den taktiska utvecklingen av det regionala utvecklingsuppdraget, genom en gemensam "testbädd" för aktuella utvecklingsfrågor.
- Gemensam kunskapsutveckling av sakfrågor och arbetsmetoder.
- Effektivisera utvecklingsarbetet genom att några går före, och därefter sprider resultatet till övriga Reglab-medlemmar.

Deltagare

Reglabs medlemmar är involverade i ledning, styrning och genomförande av ett provrum. Provrummet måste ha minst två, och maximalt sex, deltagande organisationer. Minst hälften bör vara regioner.

En organisation är ledare och sammankallande.

Tid och plats

Tidplanen för ett provrum bör vara 2-6 månader.

Provrummet genomförs i en kombination av fysiska och digitala möten. Det kan också användas av regionala test- och demoarenor – innehåll och arbetsformer avgör vad som passar bäst.

Reglab kan genomföra två provrum/år.

De första två åren 2023-24 är en utvecklingsfas, därefter görs en utvärdering och avstämning i medlemsgruppen.

Urvalsprocess

Alla Reglab-medlemmar har möjlighet att föreslå nya provrum. Partner kan inte föreslå provrum, men kan anmäla intresse för att delta.

Förslagen postas i en gemensam teamsgrupp, där andra medlemmar har möjlighet att kommentera och signalera sitt intresse för att delta. När en organisation anmäler sitt intresse, meddelar man också om man vill vara provrumsledare.

När ett provrum har en ledare och minst två deltagande regioner, är det redo att köra igång.

Reglabs kansli ger klartecken för start.

Reglab har möjlighet att genomföra två provrum per år 2023 och 2024, och samtidigt utveckla formatet i samarbete med de deltagande organisationerna.

Arbetsprocess

Reglabs arbetssätt är utgångspunkt för provrummet, dvs det kännetecknas av gemensamt utforskande, delaktighet och generositet.

I starten av ett provrum formuleras en enkel projektplan enligt en Reglab-mall. Projektplanen innehåller syfte och förväntat resultat, huvudfrågeställning och avgränsningar, tidplan, budget och resurser. Projektplanen bör innehålla kriterier för ett lyckat resultat, och någon typ av tecken/indikatorer på utfallet av provrumsförsöket.

Att vara provrumsledare innebär att vara sammankallande, att ansvara för administration, dokumentation och rapportering.

Provrummet har möjlighet att köpa in expertkunskap vid behov, och bör budgetera för detta.

Resultatet av provrummet återrapporteras till Reglab och övriga medlemmar. Resultatet kommuniceras via Reglabs kanaler och redovisas på årskonferensen.

Kansliets roll

Kansliet är huvudansvarig för alla provrum och ansvarar för kvalitetssäkringen.

Kansliet har huvudansvaret för att utveckla och dokumentera *provrumsmodellen*, dvs är ett stöd i starten av de första provrummen, utvecklar och anpassar formatet tillsammans med deltagarna.

Kansliet ansvarar för att resultatet kommuniceras i Reglabs kanaler: webb, nyhetsbrev, nätverksmöten, årskonferens mm, och bidrar med Reglabs nätverk – kontakter med forskare, partner, myndigheter etc. när det behövs.

Finansiering

Provrummet finansieras av de deltagande organisationerna.

Varje provrum har möjlighet att ta del av en basfinansiering på max 100 000 kr från Reglabs kansli. Basfinansieringen ska inte utgöra mer än hälften av den planerade budgeten.

Den gemensamma finansieringen ska användas för omkostnader som kan knytas till utvecklingen av innehållet, dvs inte till arbetstid. Den gemensamma finansieringen kan också användas för kommunikation/spridning.

Reglabs finansiering innebär ett tillägg till kanslibudgeten på maximalt 200 000 kr/år. Det kan eventuellt finansieras med överskott från lärprojekten, men det är inte troligt eftersom Reglabs budget för kommande år redan är ansträngd.

Utslaget per medlem handlar det om 8 700 kr/organisation och år. På längre sikt kan en mindre höjning av medlemsavgiften säkra finansieringen, förutsatt att provrum visar sig vara ett användbart format som skapar nytta för medlemmarna. Under utvecklingsfasen 2023-24 bör finansieringen lösas på annat sätt, till exempel genom skapandet av ett gemensamt projekt.

Bilaga: Exempel på vad ett provrum skulle kunna handla om.

- AI och visualisering som verktyg i regional utveckling.
- Lärdomar från de senaste kriserna. Fiktiva krisscenarier.
- Drönare – nya frågeställningar.
- Regionalt utvecklingsansvarigas roll i krisberedskap.
- Hur jobbar våra nordiska grannar, t.ex. med krisverksamhet?
- Effektivt påverkansarbete.
- Civilt försvar.
- Genomförandet av RUS.
- Hur gör man som RUA en systemanalys?
- Strategi för att bygga en projektportfölj.
- Hur tydliggör man politiska vägval i den regionala utvecklingspolitiken?
- Regionens roll i att främja basic infrastruktur som vatten, el, apotek.
- Cirkularitet i näringslivet.
- Fullfölja studier – en analys.
- En studieresa.